

Харжевська О. М.
к. психол.н., доцент
доцент кафедри іноземних мов,
Хмельницький національний університет

ЕФЕКТИВНІ СПОСОБИ ПЕРЕВІРКИ НАВИЧОК ЧИТАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

З роками змінюється підхід до оцінювання читання. Тестовий контроль читання зараз більше відповідає стратегічному способу перевірки читання, а не думці, що читання – це окремі набуті навички. Сучасні теорії читання стверджують, що найкраще оцінювання полягає в тому, щоб вчителі та викладачі спостерігали та спілкувалися з учнями і студенти, які читають автентичні тексти для справжніх цілей, і щоб таким чином вони бачили, як їхні учні розуміють зміст прочитаного. Перш ніж розглядати різні методи оцінювання, важливо зрозуміти різні види оцінювання читання. Викладачам варто визнати, що тестові завдання можуть бути написані так, що вони імплікативно або експлікативно перевіряють навички розуміння різних видів читання. Наприклад, якщо студенту дається доволі великий уривок для читання за короткий проміжок часу, то швидко переглянувши уривок, тобто його швидка перевірка з врахуванням часу для ретельнішого огляду, і може бути єдиним способом успішної роботи з текстом. Студенти також можуть проглянути текст для читання, щоб знайти конкретну інформацію, або перейти до пошукового читання, під час якого читач швидко проглядає текст, не будучи впевненим у тому, у якій формі прийматиметься інформація. Також можна запропонувати уривки для сприйнятливого чи інтенсивного читання – це форма уважного читання, спрямованого на виявлення того, що автор прагне донести. Нарешті, студенти можуть керуватись підказками чи ключовими словами у самому письмовому матеріалі, щоб для збагнути той чи інший момент, для того, щоб надалі, можливо, відповісти письмово. Формати тестування, у яких

запитання пересікаються з поточним текстом, можуть цілком задовольнити такий підхід. Усі ці види читання можна оцінити за допомогою різної типології форм читання та завдань до нього. Студенти також повинні бути ознайомлені з різними способами перевірки навичок читання, які оцінюються під час тестів, а викладачі або розробники тестів можуть навіть наголосити читачеві на тип читання, який очікується [1, с. 338; 2; 3]

Ефективність процесу роботи над текстом іноземною мовою залежить не тільки від швидкості, а й від способу читання. Серед найпопулярніших способів читання є такі:

1. **Попереднє читання.** У процесі такого читання фіксуються всі не знайомі, іноземні слова, наукові терміни і поняття, щоб у подальшому можна було з'ясувати їх значення, наприклад, за словниками чи довідниками.

2. **Наскрізне читання** (читання підряд) означає уважне прочитання всього матеріалу. Цей вид читання використовується за необхідності повністю охопити зміст розділу, статті, книги в цілому.

3. **Вибіркове читання** передбачає певний відбір матеріалу для читання з метою його поглибленого вивчення. Інколи така необхідність виникає, коли треба знайти відповідь на певне запитання, тобто цей вид читання визначається інтересами і практичними потребами читача.

4. **Повторне читання** використовується з метою повернутися до того, що дуже потрібне або не зовсім зрозуміле, через якийсь час є по треба ґрунтовно осмислити його.

5. **Аналітичне читання**, або читання з опрацюванням матеріалу критичний розбір змісту з метою глибокого його вивчення, конспектування найістотнішого. Яким би способом читання студент не користувався, він повинен виробити для себе систему читання.

Внаслідок такого аналізу легко ви 1) ділити головне в тексті; 2) переглянути ще раз пункти плану і відкинути ті, що не мають зв'язку з головним; ще раз прочитати текст і на певний пункт плану за писати коротку відповідь; 3) прочитати свій план (тези) опрацьованого матеріалу; 4) виділити з

тексту аргументи, за допомогою яких автор доводить головне (тезу); 5) подати у вигляді схеми, алгоритму шлях доведення тези, що допоможе усвідомити логічну структуру навчального матеріалу; 6) обміркувати, чи можна викласти матеріал самому собі, спершу користуючись планом (тезами), а відтак по пам'яті; переказати його товаришеві, вислухати його зауваження [4, с.315; 5].

Після такого самоконтролю можна стверджувати, що матеріал засвоєно. Економія часу і енергії читача досягається не лише швидкістю читання і запису, а й умінням правильно обрати і реалізувати раціональний вид матеріалу, що записується.

Список літератури

1. Борецька Г.Е. Методика формування іншомовної компетентності у техніці читання / Г. Е. Борецька //Іноземні мови, 2012. № 1. С. 338.
2. Атаманюк В. В. Тобі, першокурснику... (рекомендації, поради, навчальні програми) / В. В. Атаманюк, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, С. Д. Цвілик // – Вінниця : ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2000. 76 с.
3. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. Пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. учеб. заведений. 33е изд. стер. / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М.:Издательский центр «Академия», 2006. 336 с
4. Гуревич Р. С. Нові інформаційні технології в інженерно-педагогічній освіті / Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, В. І. Сумський // Педагог професійної школи: Зб. наук. праць / Редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), І. А. Зязун, О. І. Щербак та ін.: Упорядники: Н. Г. Ничкало, О. І. Щербак. К. : Науковий світ, 2001. Вип. І. С. 311-317.
5. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : [підручник] / [Л. С. Панова, І.Б. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.]. – К. : ВЦ “Академія”, 2010. 328 с.